ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងកសិកម្ម
AGRICULTURAL AND RURAL DEVELOPMENT BANK
ដើម្បីកសិករនិងអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គម

គម្រោងអាជីវកម្ម
ចិញ្ចឹមត្រីប្រាក្នុងស្រះ

រៀបចំដោយ

គណៈកម្មការគាំទ្រគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលនៃ
ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងកសិកម្ម (ARDB)

ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២៥

023 220 811
023 220 810
012 847 387
168, Street 7, Prek Leap Village, Sangkat Prek Leap, Khan Chroy Changva, Phnom Penh

មាតិកា

១-សេចក្តីផ្តើម...1
២-លក្ខណៈជីវសាស្ត្ររបស់ត្រីប្រា...1
៣-បច្ចេកទេសចិញ្ចឹមត្រីប្រាក្នុងស្រះ...2
៣.១. ការជ្រើសរើសទីតាំង និងការរៀបចំស្រះ...2
៣.២. ការដាក់កូនត្រីពូជចិញ្ចឹម...2
៣.៣. ចំណី និងការផ្តល់ចំណី...3
៣.៤. ការគ្រប់គ្រង និងថែទាំ...4
៣.៥. ការបង្ការជំងឺ...4
៣.៦. ការប្រមូលផល...5
៤-គម្រោងអាជីវកម្មចិញ្ចឹមត្រីប្រា...5
៤-១-គម្រោងចិញ្ចឹម...5
៤-២-ការវិភាគសេដ្ឋកិច្ចការចិញ្ចឹមក្នុង១វគ្គ...6
៤-៣-ការវិភាគលទ្ធផលដោយផ្អែកលើតម្លៃលក់...7
៤-៤-ការវិភាគលើខ្សែច្រវាក់តម្លៃ...7
៥-ហានិភ័យ-បញ្ហាប្រឈម...8
៦-សេចក្តីសន្និដ្ឋាន...9
ប្រភពឯកសារសម្រាប់សិក្សាស្រាវជ្រាវ...9

១-សេចក្តីផ្តើម

ត្រីប្រា ជាប្រភេទត្រីទឹកសាបដែលប្រជាកសិករនិយមចូលចិត្តចិញ្ចឹមយ៉ាងទូលំទូលាយជាលក្ខណៈគ្រួសារតាមបែបពាក់កណ្តាលប្រពលវប្បកម្ម និងប្រពលវប្បកម្មទាំងនៅក្នុងស្រះ និងក្នុងបែ សម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ទីផ្សារក្នុងស្រុក និងការនាំចេញ។ ត្រីប្រាស៊ីចំណីចម្រុះអាចចិញ្ចឹមដោយផ្តល់ចំណីគ្រាប់សម្រេចពីរោងចក្រ និងចំណីផ្សំដោយខ្លួនឯង។ កសិករអាចដាក់ចិញ្ចឹមត្រីប្រាបានពេញមួយឆ្នាំ ដោយរកទិញកូនត្រីប្រាពូជដែលបានបង្កាត់ភ្ញាស់សិប្បនិម្មិតពីស្ថានីយ៍ឬកសិដ្ឋានបង្កាត់ភ្ញាស់កូនត្រីពូជក្នុងស្រុក ដែលកត្តាគុណភាពនៃកូនត្រីពូជគឺជាការសំខាន់សម្រាប់កសិករចិញ្ចឹមផងដែរ។ ប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ តម្លៃចំណីសម្រេចពីរោងចក្រ និងធាតុចូលសម្រាប់ផលិតចំណីដោយខ្លួនឯងបានកើនឡើង ធ្វើឱ្យថ្លៃដើមផលិតត្រីប្រាសាច់ក៏បានកើនឡើង និងបង្ករផលលំបាកដល់កសិករចិញ្ចឹមត្រីប្រាយ៉ាងខ្លាំង។ ខាងក្រោមនេះ ជាគម្រោងអាជីវកម្មចិញ្ចឹមត្រីប្រាដែលបានដកស្រង់ចេញពីបទពិសោធន៍ជាក់ស្តែងរបស់បណ្តុំកសិករចិញ្ចឹមត្រីប្រាផ្ទាល់ ដើម្បីទុកជាមូលដ្ឋានសម្រាប់អ្នកចិញ្ចឹមសិក្សាស្វែងយល់បង្កើនចំណេះដឹងបន្ថែមទៀត។

២-លក្ខណៈជីវសាស្ត្ររបស់ត្រីប្រា

ត្រីប្រា ជាប្រភេទត្រីរំអិលដែលដងខ្លួនគ្របដណ្តប់ដោយស្បែក រស់នៅក្នុងមជ្ឈដ្ឋានទឹកសាប និងចូលចិត្តបន្លាស់ទីពីតំបន់មួយទៅតំបន់មួយនៅក្នុងប្រទេសនៃតំបន់អាស៊ី ជាពិសេសនៅតាមបណ្តោយដងទន្លេមេគង្គនៃប្រទេសកម្ពុជា ឡាវ ថៃ និងវៀតណាម។ ត្រីប្រាមានចរិកស៊ីចំណីចម្រុះ មានដូចជាប្រភេទសត្វ ប្លង់តុងដែលមានទំហំតូច ស្លែរ ឬសរុក្ខជាតិ បន្លែទឹក បង្គា ក្តាម ខ្យង សត្វល្អិត និងត្រីតូចៗជាដើម។ ក្នុងស្រះចិញ្ចឹម ត្រីប្រាមានសមត្ថភាពសម្របខ្លួនជាមួយនឹងចំណីជាច្រើនប្រភេទផ្សំពីកន្ទក់ ចុងអង្ករ កាកសំណល់ផ្ទះបាយ បន្លែ និងផ្តល់ចំណីគ្រាប់សម្រេចពីក្រុមហ៊ុន។ ត្រីប្រា មានការលូតលាស់លឿនគួរសមដោយចិញ្ចឹមក្នុងស្រះ១ឆ្នាំមានទម្ងន់ចន្លោះពី ១-១.៥គីឡូក្រាម/ក្បាល។ ត្រីមានភាពធន់នឹងជម្ងឺ អាចរស់បានក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលមានកម្រិត pH តូចជាង៥ ធន់បានជាមួយកម្រិតសីតុណ្ហភាពដល់ទៅ ៣៩អង្សាសេ និងកម្រិតអុកស៊ីសែនរលាយក្នុងទឹកទាបជាងត្រីកាបស៣ដង ដោយសារត្រីប្រាអាចដកដង្ហើមបានតាមរយៈប្លោកខ្យល់ និងស្បែក។

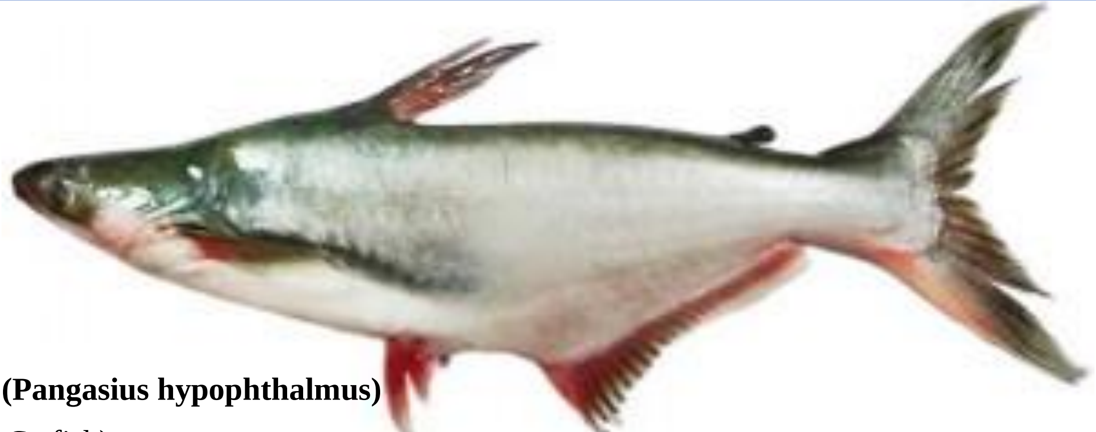

ត្រីប្រាធំ (Pangasius hypophthalmus)

(Striped Catfish)

៣-បច្ចេកទេសចិញ្ចឹមត្រីប្រាក្នុងស្រះ ÷

បច្ចេកទេសសំខាន់ៗនៃការចិញ្ចឹមត្រីប្រាក្នុងស្រះតាមបែបពាក់កណ្ដាលប្រពលវប្បកម្មដែលជាចំណេះដឹងបន្ថែមដល់ប្រជាកសិករកម្ពុជា រួមមានដូចខាងក្រោម÷

៣.១. ការជ្រើសរើសទីតាំង និងការរៀបចំស្រះ÷

- ជ្រើសរើសស្រះដែលនៅជិតប្រភពទឹកស្អាត និងមិនប៉ះពាល់ដោយទឹកជំនន់
- ជាតំបន់ដែលគ្មានសារធាតុពុល ថ្នាំសម្លាប់សត្វល្អិត និងការបំពុលសរីរាង្គ និងថ្នាំគីមី
- នៅទីវាល មានពន្លឺថ្ងៃចាំងចូលគ្រប់គ្រាន់ (គ្មានដើមឈើធំៗនៅជុំវិញ)
- ស្រះគួរមានទំហំចាប់ពី ៥០០ម៉ែ^{២}ឡើងទៅ ជម្រៅចាប់ពី ១.៥-៣ម៉ែត្រ មាត់ស្រះមាំ ខ្ពស់ជាងកម្រិតទឹកខ្ពស់បំផុតក្នុងឆ្នាំ។
- ស្រះចាស់ត្រូវសម្អាតសំរាម និងកាកសំណល់ផ្សេងៗចេញពីក្នុងស្រះ
- បូមភក់បាតស្រះឱ្យសល់ត្រឹម ០.២-០.៣ម៉ែត្រ និងទុកហាលស្រះពី ៥-៧ថ្ងៃ
- បាចកំបោរកម្ចាត់ពពួកសត្វកាច មេរោគ និងបង្កើនគុណភាពទឹកជាមួយបរិមាណកំបោរចន្លោះពី ១០ ទៅ ១៥ គ.ក/១០០ម៉ែ^{២} និងទុករយៈពេលពី ២-៥ថ្ងៃ។
- ហ៊ុមសំណាញ់ព័ទ្ធជុំវិញស្រះ ដើម្បីការពារត្រីខាងក្រៅចូលក្នុងស្រះ ការពារកូនត្រីខាងក្នុងចេញ
- ដំណាក់កាលដំបូងបញ្ចូលទឹកក្នុងស្រះជម្រៅទឹកពី ១ ទៅ ១.២ម៉ែត្រ និងបន្ទាប់មកបញ្ចូលបន្ថែមដល់ជម្រៅពី ១.៥ ទៅ ២ម៉ែត្រ។

៣.២. ការដាក់កូនត្រីពូជចិញ្ចឹម÷

កូនត្រីពូជគួរទិញពីស្ថានីយបង្កាត់ភ្ញាស់ឬកសិដ្ឋានផ្សាំដែលអាចទុកចិត្តបាន និងមិនធ្លាប់មានផ្ទុះជំងឺ។ ចំណុចសំខាន់ៗក្នុងការជ្រើសរើសកូនត្រីពូជល្អរួមមានដូចខាងក្រោម÷

- ផលិតក្នុងស្ថានីយដែលមានការកត់ត្រាច្បាស់លាស់ មេបាពូជល្អ មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្អ និងរៀបចំបានស្អាត។
- មានទំហំធំចន្លោះពី ១០-១៥ សង់ទីម៉ែត្រ/ក្បាល ឬទម្ងន់ចន្លោះពី ៨០-១០០ក្រាម/ក្បាល
- មានទំហំប៉ុនៗគ្នា ឬប្រហាក់ប្រហែលគ្នា

- មានសុខភាពល្អ ៖ មានសាច់ មាំមួន ពណ៌សម្បុរស្រស់ថ្លា រហ័សរហួន
- គ្មានរបួសស្នាមឬដំបៅលើដងខ្លួន មានរូបរាងស្អាត គ្មានដុំពកឬប៉ោង
- ដង់ស៊ីតេដាក់កូនត្រីពូជចិញ្ចឹម ចន្លោះពី ១៥ ទៅ ២០ក្បាល/ម^{២}

កូនត្រីគួរលែងនៅពេលមេឃស្រឡះ សីតុណ្ហភាពត្រជាក់។ កុំលែងកូនត្រីនៅពេលមេឃមានភ្លៀង ពីព្រោះទឹកភ្លៀងមានជាតិអាស៊ីតនៅស្រទាប់លើនៃផ្ទៃទឹកក្នុងស្រះអាចធ្វើឱ្យត្រីងាប់បាន។ មុននឹងលែងកូនត្រី ត្រូវដាក់ថង់ត្រីត្រាំក្នុងស្រះរយៈពេល ១០-២០នាទី ដើម្បីធ្វើឱ្យសីតុណ្ហភាពខាងក្រៅ និងក្នុងថង់ប្រហាក់ប្រហែលគ្នា និងបន្ថយការនឿយហត់របស់ត្រី។ បន្ទាប់មកស្រាយមាត់ថង់ និងបាចទឹកពីខាងក្រៅចូលទៅក្នុងថង់បន្តិចម្តងៗ ឱ្យកូនត្រីហែលចេញតាមសម្រួល។ មិនត្រូវយកកូនត្រីទៅចាក់ចូលស្រះភ្លាមៗទាំងបង្ខំនោះទេ ពីព្រោះទឹកក្នុងស្រះ និងក្នុងថង់មានសីតុណ្ហភាពខុសគ្នា ដែលកូនត្រីមិនអាចធន់នឹងការប្រែប្រួលសីតុណ្ហភាពយ៉ាងឆាប់រហ័សនោះទេ អាចធ្វើឱ្យត្រីខ្សោយឬងាប់បាន។

៣.៣. ចំណី និងការផ្តល់ចំណី៖

បរិមាណចំណីគ្រប់គ្រាន់ កម្រិតប្រូតេអ៊ីនសមស្រប ពេលវេលាផ្តល់ចំណីត្រឹមត្រូវ និងទីតាំងផ្តល់ចំណីច្បាស់លាស់គឺជាកត្តាសំខាន់ធ្វើឱ្យត្រីលូតលាស់ធំធាត់លឿននិងទទួលបានទិន្នផលស្របតាមផែនការកំណត់។ ចំណីដែលត្រូវផ្តល់ឱ្យត្រីស៊ីប្រចាំថ្ងៃត្រូវមានការសិក្សា និងគណនាច្បាស់លាស់ស្របតាមទម្ងន់ត្រីនៅក្នុងស្រះ។ ចំណីគ្រាប់ពីរោងចក្រត្រូវបានផ្តល់នៅដើមខែដំបូងក្នុងបរិមាណ ៣-៤%នៃទម្ងន់ត្រី និងមានកម្រិតប្រូតេអ៊ីន ៣០%។ បន្ទាប់មកផ្តល់ចំណីផ្សំដោយខ្លួនឯងពី កន្ទក់ម៉ត់ ៥០% បន្លែបៃតង ២០% និងម្សៅត្រី ៣០% ក្នុងបរិមាណពី ៥-៨%នៃទម្ងន់ត្រី ដោយផ្តល់ឱ្យត្រីស៊ី ១-២ដង/ថ្ងៃ ដែលមេគុណចំណីជាមធ្យមពី ២.៥-៣.៥គ.ក អាចផលិតបានត្រីសាច់១គ.ក។

៣.៤. ការគ្រប់គ្រង និងការថែទាំ៖

ត្រូវពិនិត្យតាមសកម្មភាពត្រី ការស៊ីចំណីរបស់កូនត្រី និងស្ថានភាពនៃការប្រែប្រួលសីតុណ្ហភាពជាប្រចាំ ដើម្បីកំណត់បាននូវការប្រើប្រាស់ចំណីបានសមស្រប និងមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។ ពេលឃើញកូនត្រីឡើងមកផ្ទៃទឹកខាងខុសធម្មតា ត្រូវប្រញាប់កំណត់ពីមូលហេតុ និងដោះស្រាយបានទាន់ពេលវេលា។ ត្រូវធ្វើសំណាកកូនត្រីម្តងក្នុង១ខែ ដោយចាប់ត្រីចន្លោះពី ២៥-៥០ក្បាល ដើម្បីកំណត់ទម្ងន់កូនត្រីជាមធ្យមក្នុង១ក្បាល និងវាយតម្លៃការលូតលាស់។ ការពិនិត្យគុណភាពទឹកគួរធ្វើឡើងម្តងក្នុង១សប្តាហ៍ លើកម្រិត pH អុកស៊ីសែនរលាយក្នុងទឹក និងកម្រិតអាម៉ូញាក់ ដើម្បីគ្រប់គ្រងហានិភ័យកើតឡើងជាយថាហេតុ និងអាចដោះស្រាយបានទាន់ពេលវេលា។ ចាប់ពីខែទី៣ ត្រូវមានការផ្លាស់ប្តូរទឹក១ដង/ខែ ក្នុងបរិមាណពី ៣០-៥០% ដោយបូមទឹកពីបាតស្រះ និងបូមទឹកបញ្ចូលស្រះវិញដំណាលគ្នា ដើម្បីគ្រប់គ្រងសីតុណ្ហភាពទឹកក្នុងស្រះ និងទឹកបញ្ចូលថ្មីកុំឱ្យមានការប្រែប្រួលខ្លាំងពេកដែលអាចប៉ះពាល់ដល់សុខភាពត្រី។

៣.៥. ការបង្ការជំងឺ៖

ពេលត្រីកើតជំងឺមានការលំបាកក្នុងការព្យាបាល និងងាយរងនូវការបាត់បង់ខ្ពស់ ហេតុនេះកសិករត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ការពារកុំឱ្យត្រីកើតជំងឺ ដោយគួរពង្រឹងសុខភាពត្រីតាមរយៈការបន្ថែមវីតាមីនសេ (Vitamin-C) លាយជាមួយចំណីពី ៧-១០ថ្ងៃម្តង ដើម្បីជួយពង្រឹងប្រព័ន្ធការពារ និងប្រព័ន្ធរំលាយអាហាររបស់ត្រី បង្កើនការស្រូបយកសារធាតុចិញ្ចឹមពីចំណីបានខ្ពស់។ ការកម្ចាត់បាក់តារី និងប៉ារ៉ាស៊ីតនៅក្នុងខ្លួនត្រីគួរធ្វើឡើង១ខែម្តង ដោយលាយជាមួយចំណីឱ្យត្រីស៊ីរយៈពេល ២-៣ថ្ងៃ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ការកម្ចាត់ពពួកបាក់តេរី និងប៉ារ៉ាស៊ីតនៅក្នុងទឹកស្រះចិញ្ចឹមត្រីគួធ្វើឡើងជាប្រចាំ តាមរយៈការប្តូរទឹកពី ២០-៥០% ឬអាចប្រើកំបោរសប្រមាណ ២០០គ.ក/១០ ០០០ម៉^{៣} ទឹកក្នុងស្រះដើម្បីរក្សាលំនឹងសារធាតុចិញ្ចឹម។

៣.៦. ការប្រមូលផល÷

បន្ទាប់ពីចិញ្ចឹមបានរយៈពេលពី ៨-១០ខែ ត្រីមានទម្ងន់ពី០.៨-១.២គ.ក/ក្បាល គឺអាចប្រមូលផលត្រីមានទំហំធំស្របតាមតម្រូវការទីផ្សារនិងរក្សាទុកត្រីដែលមានទំហំតូចចិញ្ចឹមបន្ត។ ត្រូវផ្អាកផ្តល់ចំណីពី ២-៣ថ្ងៃឬតិចបំផុត១ថ្ងៃមុនពេលប្រមូលផល។ ការប្រមូលផលជ្រើសរើសទំហំត្រីត្រូវប្រើអួនអូសសន្សឹមៗ មិនត្រូវអូសយកត្រីច្រើនពេកទេ ពីព្រោះអាចបណ្តាលឱ្យត្រីរងរបួស ខ្សោយនិងងាប់បាន។ ការជ្រើសត្រីត្រូវធ្វើឱ្យបានលឿន និងមានសម្ភារៈស្តុកត្រីឱ្យបានត្រឹមត្រូវទើបមិនប៉ះពាល់ដល់គុណភាពសាច់ត្រី។

៤-គម្រោងអាជីវកម្មចិញ្ចឹមត្រីប្រា÷

៤-១-គម្រោងចិញ្ចឹម (បទពិសោធន៍របស់កសិករចិញ្ចឹមត្រី នៅខេត្តសៀមរាប)

- ទំហំស្រះចិញ្ចឹម ÷ ៥,៤០០ម៉ែ៣ (បណ្តោយ ៥០ម៉ ទទឹង ៣៦ម៉ ជម្រៅ ៣ម៉)
- ចំនួនកូនត្រីពូជ/វគ្គ ÷ ២០,០០០ ក្បាល
- រយៈពេលចិញ្ចឹម ÷ ៨ខែ/វគ្គ
- ចំណីផ្តល់ឱ្យត្រីស៊ី ÷ ចំណីគ្រាប់ពីរោងចក្រ និងត្រីនុយ
- សមាមាត្រចំណី (FCR) ÷ ជាមធ្យម ២.៧២ : ១
- អត្រាបាត់បង់ ÷ មធ្យម ១៥% (អាស្រ័យលើសុខភាពកូនពូជ និងការថែទាំ)
- ទិន្នផល ÷ ជាមធ្យម ១១,៩០០គ.ក/វគ្គ (ជាមធ្យម ០.៧គ.ក/ក្បាល)
- ទីផ្សារ ÷ លក់ឱ្យឈ្មួញបោះដុំនៅខេត្តសៀមរាប និងកំពង់ធំ
- តម្លៃទីផ្សារ ÷ លក់បោះដុំតម្លៃជាមធ្យម ៤,៥០០រៀល/ គ.ក (តម្លៃចន្លោះខែកក្កដា ដល់ខែ តុលា)
- តម្រូវការទុន ÷ សម្រាប់ចាប់ផ្តើមអាជីវកម្មដំបូង ដោយរៀបចំស្រះ និងបំពាក់សម្ភារៈ ត្រូវចំណាយដើមទុនដូចខាងក្រោម÷

ទុនវិនិយោគសម្រាប់ជីកស្រះ និងបំពាក់សម្ភារៈ (រៀល)	**ទុនសម្រាប់ដំណើរការចិញ្ចឹម (រៀល)**	**ទឹកប្រាក់សរុបសម្រាប់ចាប់ផ្តើមអាជីវកម្មដំបូង (រៀល)**
30,960,000	**41,310,000**	**72,270,000**

៤-២-ការវិភាគសេដ្ឋកិច្ចការចិញ្ចឹមក្នុង១វគ្គ÷

ការចិញ្ចឹមត្រីប្រា ដោយដាក់កូនត្រីចំនួន **២០,០០០ក្បាល** ចិញ្ចឹមរយៈពេល ០៨ខែ (ក្នុង១វគ្គ) មាន អត្រាបាត់បង់ជាមធ្យម ១៥% និងក្រោយកាត់រំលស់ឧបករណ៍-សម្ភារៈ រួមមានដូចខាងក្រោម÷

ល.រ	មុខចំណាយ	ឯកត្តា	ចំនួនឯកត្តា	តម្លៃ/ឯកត្តា (៛)	តម្លៃសរុប (៛)	ចំនួនវគ្គរំលស់	តម្លៃសរុប/វគ្គ (៛)
ចំណូលពីការលក់ត្រី							
1	ចំណូលពីការលក់ត្រី	គ.ក	11,900	4,500	53,550,000		**53,550,000**
ចំណាយសរុប (ក + ខ)					**72,270,000**		**42,549,833**
ក-ការចំណាយប្រែប្រួល					**41,310,000**		**41,310,000**
1	កូនត្រីពូជ	ក្បាល	20,000	120	2,400,000		2,400,000
2	កំបោរស	គ.ក	180	1,500	270,000		270,000
3	ចំណីសម្រេចរោងចក្រ	គ.ក	250	4,000	1,000,000		1,000,000
4	ចំណីផ្សំខ្លួនឯង	គ.ក	30,240	1,000	30,240,000		30,240,000
5	ប្រេងសាំងឬម៉ាស៊ូត/វគ្គ	ខែ	8	400,000	3,200,000		3,200,000
6	ថ្នាំការពារ និងព្យាបាល	វគ្គ	1	1,000,000	1,000,000		1,000,000
7	កម្លាំងពលកម្ម/វគ្គ(២០%)	ខែ	8	400,000	3,200,000		3,200,000
ខ-ចំណាយមិនប្រែប្រួល/ថេរ					**30,960,000**		**1,239,833**
1	ជីកស្រះ	ម៉ែ៣	5,400	5,000	27,000,000	40	675,000
2	ម៉ាស៊ីនបូមទឹក	គ្រឿង	1	1,200,000	1,200,000	10	120,000
3	ក្បាលកិនចំណីត្រី	គ្រឿង	1	1,200,000	1,200,000	10	120,000
4	ទុយោបូមទឹកទន់ (៥០ម/ដុំ)	ដុំ	4	60,000	240,000	10	24,000
5	ស្បៃហ៊ុំស្រះ និងបង្គោលឈើ	ដុំ	6	50,000	300,000	4	75,000
6	រៀបចំកន្លែងដាក់ចំណី	កន្លែង	1	150,000	150,000	6	25,000
7	សំណាញ់បង់ត្រី	វង់	1	150,000	150,000	4	37,500
8	ជញ្ជីងអេឡិចត្រូនិចនិងប៉ុង	គ្រឿង	2	260,000	520,000	4	130,000
9	តាកាដាក់ត្រី ចានដែក ធុង...	ឈុត	1	200,000	200,000	6	33,333
ចំណេញសរុប							**11,000,167**
ចំណាយថ្លៃដើមក្នុងការចិញ្ចឹមត្រីក្នុង ១ គ.ក							**3,576**
ចំណេញពីការផលិតត្រីសាច់ក្នុង ១ គ.ក							**924**

៤-៣-ការវិភាគលទ្ធផលដោយផ្អែកលើនិន្នាកាតម្លៃលក់÷

តាមបទពិសោធន៍របស់កសិករដែលក្រុមការងារបានសិក្សាផ្ទាល់ ការចិញ្ចឹមត្រីប្រានៅក្នុងស្រះមានអត្រាបាត់បង់ជាមធ្យម ១៥% អាស្រ័យលើសុខភាពកូនត្រីពូជ ការគ្រប់គ្រង-ថែទាំ។ ក្នុងករណីកូនត្រីពូជមានសុខភាពមិនល្អ ការផ្តល់ចំណីមិនបានត្រឹមត្រូវ និងការគ្រប់គ្រង-ថែទាំមិនច្បាស់លាស់ ប៉ះពាល់ដល់សុខភាពត្រី នាំឱ្យអត្រាបាត់បង់ខ្ពស់ និងផលចំណេញធ្លាក់ចុះ។ ដោយឡែកតម្លៃត្រីនៅលើទីផ្សារមានការប្រែប្រួលក្នុងចន្លោះពី ៤,០០០-៥,០០០៛/គ.ក។ បើអត្រាបាត់បង់ដល់២៥% និងតម្លៃលក់ចេញបានត្រឹម ៤,០០០៛/គ.ក នេះអ្នកចិញ្ចឹមប្រឈមនិងការខាតបង់។ ប៉ុន្តែបើកសិករគ្រប់គ្រងបានល្អ អត្រាបាត់បង់ត្រឹម ១៥% ទោះបីតម្លៃលក់ចេញត្រឹម ៤,០០០៛/គ.ក ក៏នៅទទួលបានផលចំណេញ។

តារាងវិភាគលទ្ធផលដោយផ្អែកលើអត្រាបាត់បង់ និងតម្លៃលក់មានដូចខាងក្រោម÷

ទិន្នផលទទួលបាន (គ.ក)	តម្លៃលក់ចេញ (រៀល)	ចំណូលសរុប (រៀល)	ចំណាយសរុប (រៀល)	ចំណេញ (រៀល)	កំណត់សម្គាល់អំពីទិន្នផល
11,900	4,000	47,600,000	42,549,833	5,050,167	ករណីអត្រាបាត់បង់១៥%
	4,500	53,550,000	42,549,833	11,000,167	
	5,000	59,500,000	42,549,833	16,950,167	
11,200	4,000	44,800,000	42,549,833	2,250,167	ករណីអត្រាបាត់បង់២០%
	4,500	50,400,000	42,549,833	7,850,167	
	5,000	56,000,000	42,549,833	13,450,167	
10,500	4,000	42,000,000	42,549,833	(549,833)	ករណីអត្រាបាត់បង់២៥%
	4,500	47,250,000	42,549,833	4,700,167	
	5,000	52,500,000	42,549,833	9,950,167	

៤-៤-ការវិភាគលើខ្សែច្រវាក់តម្លៃ÷

កសិករ ÷ ករណីលក់ទៅឈ្មួញកណ្តាលបោះដុំក្នុងតម្លៃមធ្យម ៤,៥០០៛/គ.ក តម្លៃថ្លៃដើមផលិត ៣,៥៧៦៛/គ.ក កសិករអាចចំណេញបាន ៩២៤៛/គ.ក ។

ឈ្មួញកណ្តាល÷ លក់ទៅអ្នកលក់រាយក្នុងផ្សារបានតម្លៃ ៦,០០០៛/គ.ក កាត់លើថ្លៃដឹកជញ្ជូន លើកដាក់ ៥០០៛/គ.ក អាចចំណេញបាន ១,០០០៛/គ.ក

អ្នកលក់រាយ ÷ លក់បានតម្លៃ ១០,០០០៛/គ.ក កាត់លើថ្លៃដឹកជញ្ជូន លើកដាក់ និងថែរក្សា ១៥០០៛/គ.ក អាចចំណេញបាន ២,៥០០៛/គ.ក ។

៥-ហានិភ័យ និងបញ្ហាប្រឈម

តាមការសិក្សាផ្ទាល់ជាមួយកសិករចិញ្ចឹមត្រីប្រាក្នុងស្រះនៅខេត្តសៀមរាប កសិករដែលមានបំណងចិញ្ចឹមត្រីប្រាត្រូវស្វែងយល់ និងរកវិធីគ្រប់គ្រងនូវហានិភ័យ និងបញ្ហាប្រឈមចម្បងៗមួយចំនួនទៅលើអាជីវកម្មរួមមានដូចខាងក្រោម÷

ល.រ	ប្រភេទហានិភ័យ	ការពិពណ៌នាហានិភ័យ	វិធានការក្នុងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ
១	ហានិភ័យផលិតកម្ម	កូនត្រីពូជមិនល្អ សុខភាពខ្សោយ ទំហំកូនត្រីមិនស្មើគ្នា បណ្តាលឱ្យការលូតលាស់មិនស្មើគ្នា ។	- ស្វែងយល់ពីប្រវត្តិកសិដ្ឋានផលិតកូនត្រីឱ្យបានច្បាស់លាស់អំពីមេពូជ និងភាពស្មោះត្រង់។ - ត្រូវជ្រើសរើសកូនត្រីមានទំហំស្មើគ្នា សុខភាពល្អ មិនមានរបួសស្នាម។
		ផ្តល់ចំណីមិនបានត្រឹមត្រូវ ធ្វើឱ្យកូនត្រីមានសុខភាពខ្សោយ ធំធាត់យឺត មានជំងឺ អត្រាបាត់បង់ខ្ពស់ និងប្រឈមការខាតបង់។	- ផ្តល់ចំណីឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមបច្ចេកទេស ទាំងចំណីសម្រេចពីរោងចក្រ និងចំណីផ្សំដោយខ្លួនឯងដែលមានតម្លៃសមរម្យ។ - គ្រប់គ្រងការផ្តល់ចំណីមិនលើស និងមិនខ្វះ
		ការគ្រប់គ្រង និងថែទាំមិនបានដិតដល់ នឹងបង្ករឱ្យត្រីមានសុខភាពមិនល្អ កើតជំងឺ ប៉ះពាល់ដល់ការលូតលាស់ និងមានការបាត់បង់ខ្ពស់។	- ត្រូវត្រួតពិនិត្យគុណភាពទឹក និងមានការផ្លាស់ប្តូរទឹកពី ២០-៥០% ជាប្រចាំ។ - ផ្តល់ចំណីគ្រប់គ្រាន់តាមបច្ចេកទេស មិនលើសមិនខ្វះ។ - មានកម្មវិធីបង្ការជំងឺ ដើម្បីពង្រឹងប្រព័ន្ធការពារ និងរំលាយអាហាររបស់ត្រី រក្សាលំនឹងសារធាតុចិញ្ចឹម កម្ចាត់បាក់តេរី និងប៉ារ៉ាស៊ីត។
២	ហានិភ័យទីផ្សារ	ត្រីប្រាមានតម្រូវការទីផ្សារខ្ពស់ ប៉ុន្តែតម្លៃប្រែប្រួលមិនទៀងទាត់ មានភាពប្រថុយប្រថានខ្ពស់។	- ចងក្រងជាបណ្តុំដើម្បីភ្ជាប់ខ្សែច្រវាក់តម្លៃទីផ្សារ អាចចែករំលែកចំណេះដឹងនិងព័ត៌មានគ្នាទៅវិញទៅមក។ - ទំនាក់ទំនងជាមួយឈ្មួញប្រមូលទិញបានច្រើនកន្លែង ច្រើនប្រភេទ ដើម្បីមានជម្រើសច្រើនក្នុងការសម្រេចចិត្តលក់។
៣	ហានិភ័យហិរញ្ញវត្ថុ	ការចិញ្ចឹមទ្រង់ទ្រាយធំ អាជីវកម្មត្រូវមានទុនបម្រុងទុក សម្រាប់ទិញចំណី និងវត្ថុធាតុដើមក្នុងការផលិតចំណី ដែលមានការចំណាយខ្ពស់។	- ទោះជាការចិញ្ចឹមទ្រង់ទ្រាយតូចឬធំ ផែនការអាជីវកម្មត្រូវមានជាចាំបាច់។ - មានផែនការអាជីវកម្មច្បាស់លាស់

៦-សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ទោះបីអាជីវកម្មចិញ្ចឹមត្រីប្រា មានបញ្ហាប្រឈមពីតម្លៃនៅលើទីផ្សារមានការប្រែប្រួលមិនទៀងទាត់ ប៉ុន្តែត្រីប្រាជាប្រភេទត្រីដែលមានតម្រូវការទីផ្សារខ្ពស់។ ការចិញ្ចឹមត្រីប្រាមិនសូវមានការលំបាកនោះទេ បើសិនជាអ្នកចិញ្ចឹមបានសិក្សាស្វែងយល់ពីបច្ចេកទេសឱ្យបានច្បាស់លាស់មុនពេលចាប់ផ្តើមអាជីវកម្ម។ លើសពីនេះអ្នកចិញ្ចឹមត្រូវមានផែនការអាជីវកម្ម ចេះកែច្នៃឬភាពច្នៃប្រឌិតលើការផ្តល់ចំណី មានការថែទាំ និងគ្រប់គ្រងស្រះចិញ្ចឹមឱ្យបានត្រឹមត្រូវសមស្របតាមបទដ្ឋានបច្ចេកទេស។ ថ្លៃដើមផលិតត្រីប្រាជាមធ្យមគឺ ៣,៥៧៦រៀល/គ.ក បើលក់ត្រីបានត្រឹមតម្លៃ ៤,០០០រៀល/គ.ក ជាមួយនឹងអត្រាបាត់បង់ ២០% អ្នកចិញ្ចឹមនៅអាចទទួលបានចំណេញតិចតួច ប៉ុន្តែប្រសិនជាអាត្រាបាត់បង់កើនដល់២៥% នោះអាជីវកម្មនឹងខាតបង់។ អ្នកចិញ្ចឹមត្រូវយកចិត្តទុកដាក់លើការជ្រើសរើសពូជមានគុណភាពល្អ ផ្តល់ចំណីផ្សំដោយខ្លួនឯងដែលមានតម្លៃទាបសមរម្យ ថែទាំ និងគ្រប់គ្រង់ស្រះចិញ្ចឹមត្រីឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ដើម្បីកាត់បន្ថយអត្រាបាត់បង់ និងថ្លៃដើមផលិតទាប។

ប្រភព និងឯកសារសម្រាប់សិក្សាស្រាវជ្រាវ៖

១- បណ្តុំកសិករចិញ្ចឹមត្រីប្រា នៅខេត្តសៀមរាប

២- បច្ចេកទេសចិញ្ចឹមត្រីប្រា នៃក្រសួងកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

- *https://elibrary.maff.gov.kh/*
- គេហទំព័រ YouTube ÷ បច្ចេកទេសចិញ្ចឹមត្រីប្រា
- *https://agro.gov.vn/vn/tID11762_Nuoi-ca-tra-bang-thuc-an-tu-che.html*
- *http://biospring.com.vn/kien-thuc-chuyen-nganh/thuc-danh-cho-ca-tra-giong-tang-truong-nhanh.html*
- *https://www.mekongfishmarket.com/vi/danh-gia-tin-tuc/moi-truong-song-va-thuc-an-cua-ca-tra-va-ca-basa*